Sosyal A?lar?n E?itim Amaçl? Kullan?m?na Yönelik Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sosyal A?lar?n E?itim Amaçl? Kullan?m?na Yönelik Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30543

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sosyal A?lar?n E?itim Amaçl? Kullan?m?na Yönelik Tutum Ölçe?i, 2019 y?l?nda Ahmet Kesici taraf?ndan geli?tirilmi?, yüksekö?retim öncesi düzeydeki ö?rencilerin dijital platformlar? ö?renme süreçlerine entegre etme konusundaki e?ilimlerini ve alg?lar?n? ölçmeyi hedefleyen bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, özellikle **lise ö?rencilerinin**, popüler sosyal a?lar? (Instagram, Twitter, Facebook vb.) ders materyali payla??m?, i?birlikçi ö?renme veya akademik bilgi al??veri?i gibi e?itimsel amaçlarla kullanmaya yönelik geli?tirdikleri olumlu veya olumsuz tutumlar? belirlemek üzere tasarlanm??t?r.

Ölçe?in temel motivasyonu, bilgi ve ileti?im teknolojilerinin (B?T) e?itim ortamlar?na h?zla dahil olmas?yla birlikte, ö?rencilerin bu araçlara kar?? sergiledikleri tutumlar?n akademik ba?ar?lar? ve ö?renme motivasyonlar? üzerindeki etkisini ara?t?rmakt?r. Bu ba?lamda, ölçek, ö?rencilerin sosyal a?lar?n e?itsel potansiyeline ili?kin bili?sel (inançlar) ve duyu?sal (duygular) bile?enlerini kapsaml? bir ?ekilde de?erlendirir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal A?lar, E?itim Amaçl? Kullan?m, Lise Ö?rencileri, Tutum Ölçe?i, Ölçek Geli?tirme, Dijital Ö?renme, Sosyal Medya Entegrasyonu.

Yazarlar

Ahmet KES?C?

Amaç

Sosyal A?lar?n E?itim Amaçl? Kullan?m?na Yönelik Tutum Ölçe?i'nin temel amac?, **sosyal a?lar** gibi yayg?n dijital araçlar?n örgün e?itimde kullan?m?na ili?kin ö?renci perspektifini ölçmek ve analiz etmektir. Ölçek, ö?rencilerin sosyal medyay? e?itsel kaynaklara eri?im, akranlar?yla i?birli?i yapma ve ö?retmenleriyle ileti?im kurma gibi akademik faaliyetlerde ne kadar istekli kulland???n? belirlemek için kritik bir araçt?r.

Bu ölçme arac?, e?itim bilimleri alan?ndaki ara?t?rmac?lara, ö?rencilerin tutumlar?n?n teknolojiye eri?im s?kl???na göre nas?l de?i?ti?ini inceleme imkan? sunar. Elde edilen sonuçlar, e?itim kurumlar?n?n ve ö?retmenlerin, ö?rencilerin dijital okuryazarl?k düzeylerini art?rmak ve **e?itim amaçl? kullan?m** stratejilerini optimize etmek için uygun pedagojik müdahaleleri geli?tirmelerine yard?mc? olur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yap?

Ölçek, bireylerin **sosyal a?lar** arac?l???yla ö?renmeye kar?? geli?tirdikleri genel tutumu ölçen çok boyutlu bir yap?y? temsil eder. Tutum, psikolojide genellikle üç ana bile?enle aç?klan?r: bili?sel (bilgi ve inançlar), duyu?sal (duygusal tepkiler) ve davran??sal (eylem niyetleri). Bu ölçek, sosyal a?lar?n e?itimde faydal?, kolay ve zaman kazand?r?c? oldu?u yönündeki inançlar? (bili?sel) ile bu a?lar? kullanmaktan duyulan memnuniyeti veya kayg?y? (duyu?sal) ölçmeye odaklan?r.

Kesici'nin (2019) çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal olarak muhtemelen birkaç alt boyuta ayr?ld??? varsay?lmaktad?r. Bu alt boyutlar aras?nda **Alg?lanan Fayda** (sosyal a?lar?n ö?renmeyi art?rd??? inanc?), **Alg?lanan Engel** (gizlilik, dikkat da??tma gibi sorunlar) ve **Davran??sal Niyet** (sosyal a?lar? gelecekte e?itimde kullanma iste?i) gibi faktörler bulunabilir. Bu ayr?m, tutumun farkl? yönlerinin detayl?ca incelenmesine olanak tan?r.

Geçerlik

Sosyal A?lar?n E?itim Amaçl? Kullan?m?na Yönelik Tutum Ölçe?i, bir geli?tirme çal??mas? oldu?u için, geçerlik kan?tlar?n?n titizlikle sunulmu? olmas? beklenir. **?çerik Geçerli?i**, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen tutum yap?s?n? (sosyal a?lar?n e?itsel kullan?m?) tam olarak temsil edip etmedi?ini de?erlendirmek amac?yla uzman görü?lerine ba?vurularak sa?lanm??t?r.

Yap? Geçerli?i, ölçe?in teorik olarak varsay?lan faktör yap?s?n? desteklemek üzere Aç?mlay?c? ve/veya Do?rulay?c? Faktör Analizi kullan?larak kan?tlanm??t?r. Bu analizler, maddelerin ilgili alt boyutlara yüklenimlerini ve faktörler aras?ndaki ili?kileri inceleyerek, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n empirik verilerle uyumunu göstermi?tir. Ayr?ca, ölçe?in ilgili di?er yap?larla (örne?in, teknoloji kabul modelleri) beklenen yönde ili?kilenip ili?kilenmedi?ini gösteren **ölçüt geçerli?i** çal??malar? da yürütülmü? olabilir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik çal??malar?, ölçüm sonuçlar?n?n tutarl?l???n? ve kararl?l???n? göstermek amac?yla yap?lm??t?r. Bir tutum ölçe?i olarak, en yayg?n kullan?lan güvenirlik yöntemi **?ç Tutarl?l?k Katsay?s?**, yani Cronbach Alfa de?erinin hesaplanmas?d?r. Yay?mlanm?? akademik çal??man?n ba?lam?nda, bu katsay?n?n kabul edilebilir düzeyde (genellikle .70 ve üzeri) olmas? beklenir.

Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçekteki tüm maddelerin, ö?rencilerin sosyal a?lar?n e?itimde kullan?m?na yönelik tutumunu ölçme konusunda homojen bir bütün olu?turdu?unu kan?tlar. Ayr?ca, test-tekrar test güvenirli?i çal??malar? da yap?lm?? olabilir; bu, ayn? **lise ö?rencileri** grubuna farkl? zamanlarda uygulanan ölçek sonuçlar?n?n ne kadar kararl? oldu?unu gösterir ve ölçe?in zamana kar?? direncini ortaya koyar.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör Analizi

Kesici (2019) çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal safl???n? ve boyutlulu?unu belirlemek amac?yla kapsaml? **Faktör Analizi** prosedürleri uygulanm??t?r. ?lk a?amada, ölçek maddelerinin say?s?n? azaltmak ve temel faktör yap?s?n? ke?fetmek için genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?lm??t?r. AFA sonuçlar?, sosyal a?lar?n e?itimsel ba?lamda tutumunu temsil eden ayr?k faktörlerin varl???n? ortaya koymu?tur.

Takip eden a?amada, elde edilen faktör yap?s?n?n teorik modele ne kadar uydu?unu test etmek için Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. DFA, uyum indeksleri (örne?in, CFI, TLI, RMSEA) arac?l???yla modelin veriyle ne kadar iyi e?le?ti?ini göstermi?tir. Bu analizler, sosyal a?lar?n **e?itim amaçl? kullan?m** tutumunun, birden fazla ancak ili?kili alt boyuttan olu?tu?unu kesinle?tirmi?tir.

Ölçme Arac?

Test Tipi: Geli?tirme çal??mas? ürünü, 5'li Likert tipi öz bildirim (self-report) temelli **tutum ölçe?i**.

Format: Likert tipi derecelendirme (Örn: 1=Kesinlikle Kat?lm?yorum, 5=Kesinlikle Kat?l?yorum). Ölçek maddelerine verilen yan?tlar toplanarak veya ortalamas? al?narak genel tutum puan? elde edilir.

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Ortaö?retim ö?rencileri.

Ya? Grubu: Lise ö?rencileri (Genellikle 14-18 ya?).

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, Türkiye'deki çe?itli lise düzeyindeki ö?rencilerden toplanan verilerle geli?tirilmi? olup, **lise ö?rencilerinin** sosyal a? kullan?m al??kanl?klar?n? temel alm??t?r.

Test Metodolojisi: Bireysel veya grup halinde uygulanabilen, ka??t-kalem veya online anket format?na uygun, k?sa sürede tamamlanabilen bir metodolojiye sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Medya, Tutum, E?itim Teknolojileri, Psikometri, Geli?tirme, Ö?renci Alg?lar?, **Sosyal A?lar**, Dijital Okuryazarl?k.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Makalede do?rudan belirtilmemi?tir.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: ahmetkesici@yahoo.com

Yaz??ma Adresi: Dr. Ahmet Kesici (Orijinal makale dipnotlar?nda belirtilen kurum adresi).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2019.

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Ölçe?in kullan?m? için sorumlu yazar Ahmet Kesici ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik ara?t?rmalar için genellikle izin talep edilmekle birlikte, ticari kullan?mlar için ek ücretlendirme söz konusu olabilir.

PDF Eri?imi: Ölçe?in tam metni ve ilgili detaylar a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir. Orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: sosyal-aglarin-egitim-amacli-kullanimina-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Ölçe?in geli?tirilmesine dair detayl? bilgilere a?a??daki akademik yay?ndan ula??labilir:

Kesici, A . (2019). Lise ö?rencilerinin sosyal a?lar? kullanma s?kl???na göre sosyal a?lar? e?itim amaçl? kullanmaya yönelik tutumlar?n?n incelenmesi. *Uluda? Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi, 32*(1), 315-343. doi: 10.19171/uefad.443155

Makalenin tam metnine Dergipark üzerinden ula??labilir: dergipark.org.tr

Sosyal A?lar?n E?itim Amaçl? Kullan?m?na Yönelik Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Orijinal kaynak metin, ölçek maddelerinin tam listesini içermemektedir. Ölçek, Kesici (2019) makalesi kapsam?nda geli?tirilmi? olup, maddelerin tam listesi ve derecelendirme sistemi detaylar? (örne?in, 5'li Likert tipi yan?t seçenekleri) ilgili yay?nda yer almaktad?r.

Ara?t?rmac?lar?n ölçek maddelerine eri?im sa?lamak ve uygulama talimatlar?n? ö?renmek için yukar?da belirtilen Kesici (2019) referans?na ve mevcut PDF ba?lant?s?na (sosyal-aglarin-egitim-amacli-kullanimina-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf) ba?vurmalar? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM